

Integrativan Ludbreg

Informativna pravna brošura

Udruga umirovljenika i starijih osoba regije Ludbreg
Centar za socijalnu skrb Ludbreg
Grad Ludbreg

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Sadržaj

SOCIJALNO-PРАВNA ZAŠTITA STARIJIH OSOBA

BESPLATNA PРАВNA POMOĆ

ZAKON O NASLJEĐIVANJU

Nasljeđivanje na temelju oporuke

Ugovor o darovanju

Ugovor o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju

Ostavinski postupak

OVRHA I OVRŠNI POSTUPAK

NASILJE U OBITELJI

Socijalno-pravna zaštita starijih osoba

Ustavom Republike Hrvatske jamči se zaštita starijih osoba kao ranjive skupine društva - u članku 57., stavku 1. navedeno je da slabim, nemoćnim i drugim, zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad, nezbrinutim osobama država osigurava pravo na pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba. U članku 63., stavku 4. navodi se da su djeca dužna brinuti se za stare i nemoćne roditelje te u članku 64., stavku 1. da je dužnost svih da štite djecu i nemoćne osobe. Na taj način Ustav određuje dužnost države, to jest društvenu skrb za osobe koje su nemoćne i nisu u stanju brinuti o svojim pravima, potrebama i interesima. Društvena skrb ogleda se u angažmanu državnih tijela (sudova i centara za socijalnu skrb) u zaštiti starijih osoba. Starije i nemoćne osobe u sustavu socijalne skrbi prepoznate su kao posebno osjetljiva kategorija korisnika. Prava u sustavu socijalne skrbi, koja su utvrđena Zakonom, osobito značajna za osobe starije životne dobi su novčane naknade: pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratna pomoć, doplatak za pomoć i njegu, osobna invalidnina te pravo na socijalne usluge: usluga smještaja i usluga pomoći i njege u kući. Kako bi se starijim osobama omogućilo pravo na dostojanstvenu starost i trajnu društvenu uključenost, potrebna je uspostava cjelovitog pristupa i dugoročne strategije socijalne skrbi. U tu svrhu nacrt Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj predstavlja podlogu za korištenje sredstava iz europskih fondova, ali i podlogu za razvoj novih oblika skrbi za starije osobe u lokalnoj zajednici.

Besplatna pravna pomoć

ZAKON O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI (NN 143/2013)

Zakon je stupio na snagu 01.01.2014.g.

Zakonom se u pravni poredak RH prenosi Direktiva Vijeća 2003/8/EZ od 27.01.2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila u pravnoj pomoći u takvim sporovima (SL L 26, 31.01.2003.)

SVRHA PRAVNE POMOĆI:

- ostvarenje jednakosti svih pred zakonom, osiguranje građanima RH i drugim osobama u skladu s odredbama zakona djelotvorno ostvarenje pravne zaštite i pristupa sudu i drugim javnopravim tijelima pod jednakim uvjetima

ZNAČENJE POJEDINIH IZRAZA

1.KORISNIK PRAVNE POMOĆI:

– fizička osoba koje koristi zakonom propisanu vrstu pravne pomoći

2.OPĆA PRAVNA INFORMACIJA:

– oblik primarne pravne pomoći koji sadrži opću i načelnu uputu o pravnom uređenju pojedinog područja

3. PRAVNI SAVJET:

-cjelovita uputa o načinu i mogućnostima rješavanja ostvarenja i/ili zaštite određenog prava korisnika

PRUŽATELJ PRAVNE POMOĆI:

1. URED: ured državne uprave u županiji

2. OVLAŠTENA UDRUGA: udruga upisana u Registar pružatelja primarne pravne pomoći

(npr. Matica umirovljenika Hrvatske, Zagreb, Preradovićeve 33/I)

- popis se nalazi na stranici pravosudje.gov.hr

3. VISOKO UČILIŠTE: pravna klinika je organizacijska jedinica visokog učilišta koje izvodi sveučilišni studij u znanstvenom području prava koja u skladu sa svojim općim aktima pruža pravnu pomoć

(npr. Pravna klinika Pravnog fakulteta u Zagrebu)

4. ODVJETNICI

KORISNICI PRAVNE POMOĆI

1. HRVATSKI DRŽAVLJANI

2. DIJETE KOJE NEMA HRVATSKO DRŽAVLJANSTVO I ZATEČENO JE U RH BEZ PRATNJE ODRASLE OSOBE ODGOVORNE PREMA ZAKONU

3. STRANCI NA PRIVREMENOM BORAVKU, STRANCI POD PRIVREMENOM ZAŠTITOM, TRAŽITELJI AZILA, AZILANTI...

1. PRUŽATELJI PRIMARNE PRAVNE POMOĆI:

Uredi

Ovlaštene udruge

Pravne klinike

2. PRUŽATELJI SEKUNDARNE PRAVNE POMOĆI:

Odvjetnici

VRSTE PRAVNE POMOĆI

1. PRIMARNA PRAVNA POMOĆ OBUHVAĆA:

- opću pravnu informaciju
- pravni savjet
- sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima, Europskim sudom za ljudska prava i međ.organizacijama u skladu s međunarodnim ugovorima i pravilima o radu tih tijela
- zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima
- pravnu pomoć u izvansudskom mirnom rješenju spora

POSTUPAK OSTVARIVANJA PRIMARNE PRAVNE POMOĆI:

- pokreće se izravnim obraćanjem pružatelju pravne pomoći

2. SEKUNDARNA PRAVNA POMOĆ OBUHVAĆA:

- pravni savjet
- sastavljanje podnesaka u postupku zaštite prava radnika pred poslodavcem
- sastavljanje podnesaka u sudskim postupcima
- zastupanje u sudskim postupcima
- pravnu pomoć u mirnom rješenju spora.

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE SEKUNDARNE PRAVNE POMOĆI

Pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnom uredu

Podnosi se na propisanom obrascu; njegov sastavni dio je suglasnost podnositelja zahtjeva i članova kućanstva o dopuštenju uvida u sve podatke o ukupnim prihodima i imovini. Nadležan je ured prema mjestu prebivališta odnosno boravišta podnositelja.

O zahtjevu ured odlučuje rješenjem u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Zakon o nasljeđivanju

Relevantni pravni okvir je ZAKON O NASLJEĐIVANJU (NN 48/03, 163/03, 35/05, 33/15 i 127/13) kojim se formalno pravno uređuje pravo nasljeđivanja. Nasljedno pravo pojedinac stječe u trenutku ostaviteljeve smrti, na temelju zakona ili na temelju oporuke.

1. Ostavitelj: umrla fizička osoba

2. Nasljednik: onaj koji smrću neke osobe stječe nasljedno pravo. svaka osoba sposobna je naslijediti ako zakonom nije što drugo određeno

3. Ostavina: sastoji se od svega što je bilo ostaviteljevo u trenutku njegove smrti, osim onog što se ne može naslijediti zbog svoje pravne naravi ili po zakonu

4. Nije ostavina: ono što je tuđi udio u zajedničkoj imovini ili što netko u trenutku ostaviteljeve smrti stekne na posebnom pravnom temelju

NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU ZAKONA

TKO SU ZAKONSKI NASLJEDNICI OSTAVITELJA?

- 1.svi njegovi potomci, njegova posvojčad i njihovi potomci
- 2.njegov bračni drug
3. njegovi roditelji, njegovi posvojitelji
4. njegova braća i sestre i njihovi potomci
5. njegovi djedovi i bake i njihovi potomci
6. i njegovi ostali predci
7. njegov izvanbračni drug (koji je u pravu nasljeđivanja izjednačen s bračnim drugom)

NASLJEDNI REDOVI:

1. PRVI NASLJEDNI RED čine:

- a) DJECA I BRAČNI DRUG te nasljeđuju na JEDNAKE DIJELOVE

2. DRUGI NASLJEDNI RED čine:

- a) OSTAVITELJEVI RODITELJI I BRAČNI DRUG
- b) BRAĆA I SESTRE OSTAVITELJA I NJIHOVI POTOMCI

3. TREĆI NASLJEDNI RED čine:

- a)OSTAVITELJEVI DJEDOVI I BAKE

4. ČETVRTI NASLJEDNI RED čine:

- a)PRADJEDOVI I PRABAKE

5. OSTALI NASLJEDNI REDOVI

- a) iza pradjedova i prabaka ostavitelja nasljeđuju daljnji njegovi preci, redom po pravilima po kojima nasljeđuju njegovi pradjedovi i prabake.

ŠTO KADA OSTAVITELJ NEMA NASLJEDNIKE?

U tom slučaju ostavina prelazi na općinu odnosno grad određenu Zakonom o nasljeđivanju, koji time dobivaju jednak položaj kao da su ostaviteljevi nasljednici, čega se ne mogu odreći. Takva ostavina naziva se kadukna ili ošasna imovina.

TKO JE SPOSOBAN ZA NASLJEĐIVANJE?

Nasljednik može biti samo osoba koja je živa u času otvaranja nasljedstva - fizička osoba odnosno pravna osoba može biti nasljednik samo po oporuci. Za dijete već začeto u času otvaranja nasljedstva uzet će se da je rođeno ako se rodi živo. Ako su dvije ili više osoba izgubile život u istom događaju, smatrat će se da ni jedna od njih bila živa u trenutku otvaranja nasljedstva druge, ako se ne dokaže suprotno.

NEDOSTOJNOST ZA NASLJEĐIVANJE

Nedostojan je naslijediti, kako na temelju zakona tako i na temelju oporuke, kao i dobiti bilo što na temelju oporuke:

- onaj tko je namjerno usmrtio ostavitelja ili je to pokušao;
- onaj koji je silom ili prijetnjom natjerao ili prijevarom naveo ostavitelja da napravi ili opozove oporuku ili neku oporočnu odredbu ili ga je spriječio da to učini;
- onaj koji je uništio ili sakrio ostaviteljevu oporuku s namjerom da spriječi ostvarenje ostaviteljeve posljednje volje, kao i onaj koji je krivotvorio ostaviteljevu oporuku;
- onaj koji se teže ogriješio o obvezu uzdržavanja prema ostavitelju prema kojemu je imao zakonsku obvezu uzdržavanja, onaj koji nije htio pružiti ostavitelju nužnu pomoć, koju mu je mogao pružiti bez opasnosti za vlastiti život ili ga je ostavio bez pomoći u prilikama koje su opasne za život ili zdravlje.

ODRICANJE OD NASLJEDSTVA

U času ostaviteljeve smrti nasljednik stječe nasljedno pravo i na njega po sili

zakona prelazi ostavina umrle osobe, čime postaje njegovo nasljedstvo. Nasljednik ostaje trajno, osim ako se valjano ne odrekne svog nasljednog prava. Nasljednik se može odreći nasljedstva javno ovjеровljenom izjavom ili izjavom danom na zapisnik kod suda do donošenja prvostupanjske odluke što vrijedi i za njegove potomke, osim ako nije izričito izjavio da se odriče samo u svoje ime. Izjava o odricanju od nasljedstva ili o prihvatu nasljedstva **NE MOŽE SE OPOZVATI**.

ODGOVORNOST ZA DUGOVE OSTAVITELJA

Nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove. Nasljednik koji se je odrekao nasljedstva ne odgovara za ostaviteljeve dugove (osim kod ustupanja). Nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine. Kad ima više nasljednika oni odgovaraju solidarno za ostaviteljeve dugove i to svaki do visine vrijednosti svog dijela.

ŠTO ZNAČI ODVAJANJE OSTAVINE?

Ostaviteljevi vjerovnici mogu zahtijevati u roku od 3 mjeseca od otvaranja nasljedstva da se ostavina odvoji od imovine nasljednika ako učine vjerojatnim postojanje tražbine i opasnost da bez odvajanja ne bi mogli namiriti svoju tražbinu.

Nasljeđivanje na temelju oporuke

OPORUKU MOŽE SASTAVITI svaka fizička osoba ako je navršila 16 godina života i sposobna je za rasuđivanje.

OPORUČITELJ NIJE SPOSOBAN ZA RASUĐIVANJE ako u trenutku pravljenja oporuke nije u stanju shvatiti značenje svog očitovanja i njegove posljedice ili nije u stanju vladati svojom voljom toliko da postupa u skladu s tim znanjem.

KARAKTERISTIKE OPORUKE:

1. JEDNOSTRANI PRAVNI POSAO

- Jednostrana izjava volje oporučitelja

2. STROGO OSOBAN POSAO

- Oporučitelj mora napraviti osobno, a ne putem zastupnika

3. STROGO FORMALAN POSAO

- Zakon određuje oblike oporuke

4. OPOZIV PRAVNI POSAO

VRSTE OPORUKA

1. PRIVATNA OPORUKA:

- ona koja je napravljena bez prisutnosti javnih tijela, vlastoručna, pisana oporuka pred svjedocima, usmena oporuka pred svjedocima

2. JAVNA OPORUKA:

- ona koja je načinjena uz sudjelovanje javnih tijela

3. REDOVITA OPORUKA:

- koja se može napraviti u svakoj prilici

4. IZVANREDNA OPORUKA:

- samo u izvanrednim okolnostima; rok valjanosti ograničen

5. MEĐUNARODNA OPORUKA:

- radi priznanja oblika oporuke u državama potpisinica Konvencije o jednobraznom zakonu o obliku međunarodnog testamenta iz 1973.g.

Vlastoručna oporuka

- Oporuka je valjana ako ju je oporučitelj vlastoručno napisao i ako ju je potpisao (mora biti pisana vlastitom rukom)
- Za valjanost vlastoručne oporuke nije nužno, ali je korisno, da su u njoj naznačeni mjesto i datum kad je sastavljena.
- Oporučitelj mora znati čitati i pisati

Pisana oporuka pred svjedocima:

Oporučitelj koji zna i može čitati i pisati može sastaviti oporuku tako što će za ispravu, bez obzira tko ju je sastavio, izjaviti pred dva istodobno nazočna svjedoka da je to njegova oporuka te je pred njima potpisati.

Svjedoci će se potpisati na samoj oporuci

Javna oporuka

Svatko može valjano oporučiti u obliku javne oporuke, a osoba koja ne može ili ne zna čitati ili se ne može potpisati može u redovitim okolnostima oporučiti samo u obliku javne oporuke.

Usmena oporuka

Oporučitelj može očitovati svoju posljednju volju usmeno pred dva istodobno nazočna svjedoka samo u izvanrednim okolnostima zbog kojih nije u stanju oporučiti ni u jednom drugom valjanom obliku.

Usmena oporuka prestaje vrijediti kad protekne 30 dana od prestanka izvanrednih okolnosti u kojima je napravljena.

SVJEDOCI OPORUKE

Pri sastavljanju pisane oporuke pred svjedocima i javne oporuke svjedoci mogu biti punoljetne osobe kojima nije oduzeta poslovna sposobnost i koje znaju i mogu čitati i pisati.

Ne mogu biti svjedoci pri sastavljanju pisane oporuke oporučitelji potomci, njegova posvojčad i njihovi potomci, njegovi predci i posvojitelji, njegovi srodnici u pobočnoj lozi do zaključno četvrtog stupnja, bračni drugovi svih tih osoba ni oporučiteljev bračni drug.

Svjedoci pred kojima je oporučitelj usmeno očitovao svoju posljednju volju dužni su bez odgode napisati sadržaj oporučiteljeva očitovanja i što prije predati to sudu ili javnom bilježniku na čuvanje, ili ga usmeno ponoviti pred sudom ili javnim bilježnikom iznoseći kada je, gdje i u kojim je prilikama oporučitelj očitovao svoju posljednju volju.

PREDAJA OPORUKE NA ČUVANJE:

- sam čuvati, povjeriti na čuvanje drugoj fizičkoj ili pravnoj osovi
- sudu, javnom bilježniku ili konzularnom odnosno diplomatsko - konzularnom predstavništvu RH (ne mogu odbiti na primetka čuvanje oporuke predane od strane oporučitelja ili njegovog opunomoćenika/na zahtjev vratiti)
- obavjestiti Hrvatski upisnik oporuka

OPOZIV OPORUKE:

Oporuka se može uvijek opozvati i to u cijelosti ili djelomično odnosno uništenje isprave voljom oporučitelja.

Opoziv predstavlja i nova oporuka koja je sadržajno suprotna staroj, odnosno raspolaganjem imovinom od strane oporučitelja.

NIŠTETNA OPORUKA:

1. nije imao 16 godina i nije bio sposoban za rasuđivanje u vrijeme sastavljanja oporuke
2. nemogućnost i nedopustivost sadržaja (raspolaganje u korist npr.suca)

POBOJNA OPORUKA:

1. mane volje (npr.sila, prijetnja...)
2. nedostatak propisanog oblika
3. raspolaganja suprotna pravu na nužni dio

PREDAJA OPORUKE:

- Osoba koja posjeduje ispravu za koju može pretpostaviti da je oporuka umrle osobe dužna ju je bez odgode predati najbližem općinskom sudu.
- Osoba koja zna da je ostavitelj sastavio oporuku i gdje se ona nalazi dužna je o tome obavijestiti općinski sud.

Ugovor o darovanju

ZAKON O OBVEZNYM ODNOSIMA (NN 35/05, 41/08 I 78/15) uređuje Ugovor o darovanju.

Ugovor o darovanju nastaje kad se darovatelj obveže prepustiti obdareniku bez protučinidbe stvar ili imovinsko pravo, a obdarenik to prihvati.

Darovanjem se smatraju također oprost i isplata duga uz dužnikovu suglasnost.

DAR

Darovati se mogu sadašnje i buduće stvari, prenosiva imovinska prava te sadašnja i najviše polovina buduće imovine.

U dvojbi, objektom darovanja smatra se samo sadašnja imovina.

OBLIK UGOVORA

Ugovor o darovanju nekretnine sklapa se u pisanom obliku.

Ugovor o darovanju bez prave predaje stvari mora biti sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili ovjerovljene (solemnizirane) privatne isprave.

Mora biti potpisan od strane darovatelja i obdarenika; ovjeren potpis samo darovatelja.

Darovatelj ne odgovara za materijalne i pravne nedostatke dara, ali ako je namjerno prešutio nedostatak, dužan je obdareniku nadoknaditi štetu koja mu je odatle nastala.

Odgovornosti za štetu nema ako je darovatelj bio u zabludi glede vlasništva stvari ili kad je obdarenik, znajući da je stvar tuđa, prihvatio darovanje.

ODUSTANAK OD DAROVANJA

Darovatelj može, sve dok njegova obveza na ispunjenje ne dospije, odustati od ugovora o darovanju, ako se poslije sklapanja ugovora njegovo imovinsko stanje toliko pogorša da bi ispunjenje ugovora ugrozilo njegovo uzdržavanje, odnosno onemogućilo ispunjavanje njegove obveze davanja uzdržavanja.

OPOZIV ZBOG OSIROMAŠENJA DAROVATELJA

Darovatelj koji nakon ispunjenja ugovora o darovanju toliko osiromaši da više nema sredstava za svoje nužno uzdržavanje, a nema ni osobe koja ga je po zakonu dužna uzdržavati, može opozvati darovanje i od obdarenika zahtijevati povrat dara.

Darovanje se može opozvati samo ako se dar ili njegova vrijednost još nalazi u imovini obdarenika, te ako se i obdarenik ne nalazi u oskudici glede svog uzdržavanja i uzdržavanja osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

OPOZIV ZBOG NEZAHVALNOSTI

Darovatelj može opozvati darovanje zbog grube nezahvalnosti obdarenika.

Gruba nezahvalnost podrazumijeva da je obdarenik učinio prema darovatelju ili nekom od članova njegove uže obitelji djelo kažnjivo po kaznenim propisima ili se teže ogriješio o zakonom utvrđene dužnosti prema darovatelju ili članu njegove uže obitelji.

Nasljednik darovatelja može opozvati darovanje samo ako je obdarenik namjerno usmrtio darovatelja ili ga je spriječio da opozove darovanje.

Darovanje se ne može opozvati zbog grube nezahvalnosti koju je darovatelj oprostio obdareniku.

OBLIK OPOZIVA

Darovanje se opoziva pisanom izjavom upućenom obdareniku.

Potpis na izjavi mora biti ovjeren od strane javnog bilježnika.

Prestanak prava na opoziv darovanja

Pravo na opoziv darovanja prestaje

istekom godine dana od dana kad je

osoba koja ima pravo na opoziv

saznala za razlog opoziva, ako ovim

ili posebnim zakonom nije drukčije

određeno.

UČINAK OPOZIVA

U slučaju opoziva darovanja obdarenik je dužan vratiti dar, odnosno njegovu vrijednost.

Na vraćanje dara primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o stjecanju bez osnove.

Ugovor o doživotnom i domsrtnom uzdržavanju

Ugovorom o doživotnom uzdržavanju

obvezuje se jedna strana (davatelj uzdržavanja) da će drugu stranu ili trećega (primatelja uzdržavanja) uzdržavati do njegove smrti, a druga strana izjavljuje da mu daje svu ili dio svoje imovine, s time da je stjecanje stvari i prava odgođeno do trenutka smrti primatelja uzdržavanja.

Ugovor o doživotnom uzdržavanju je dvostranoobvezan i konsenzualan ugovor koji sadrži raspoložbu za slučaj smrti.

UPIS U JAVNU KNJIGU:

Ako je predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju nekretnina, davatelj uzdržavanja ovlašten je zatražiti zabilježbu toga ugovora u zemljišnu knjigu.

Ako je predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju pokretnina ili neko pravo za koje se vodi kakav javni upisnik, davatelj uzdržavanja ovlašten je zatražiti zabilježbu ili drugi odgovarajući upis toga ugovora u taj javni upisnik.

Ugovorom o dosmrtnom

uzdržavanju obvezuje se jedna strana (davatelj uzdržavanja) da će drugu stranu ili trećega (primatelja uzdržavanja) uzdržavati do njegove smrti, a druga se strana obvezuje da će mu za života prenijeti svu ili dio svoje imovine.

Davatelj uzdržavanja stječe stvari ili prava koja su predmet ugovora o dosmrtnom uzdržavanju kada mu, na temelju toga ugovora, te stvari ili ta prava budu prenesen na zakonom predviđen način.

Na ugovor o dosmrtnom uzdržavanju na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima o ugovoru o doživotnom uzdržavanju.

OBLIK UGOVORA: Ugovor o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju mora biti sastavljen u pisanom obliku te ovjeren od suca nadležnog suda ili potvrđen (solemniziran) po javnom bilježniku ili sastavljen u obliku javnobilježničkog akta. Prilikom ovjere ili sastavljanja ovlaštena će osoba ugovarateljima pročitati ugovor i upozoriti ih na njegove posljedice.

BITNA RAZLIKA između ugovora o doživotnom i ugovora o dosmrtnom uzdržavanju je u odredbi o tome kada davatelj uzdržavanja ima pravo na upis vlasništva na nekretninama (stvarima) koje primatelj zdržavanja daje u vlasništvo davatelju uzdržavanja za davano uzdržavanje. Osnovna razlika između ta dva ugovora je da se kod ugovora o doživotnom uzdržavanju imovina stječe nakon smrti primatelja uzdržavanja, a kod dosmrtnog odmah nakon potpisivanja ugovora između primatelja i davatelja uzdržavanja.

PRIDRŽAJ PRAVA STVARNOG TERETA:

- ako primatelj uzdržavanja daje nekretninu, može odrediti da se u njegovu korist na njoj osnuje stvarni teret uzdržavanja

- time se štiti za slučaj ako bi davatelj uzdržavanja otuđio tu nekretninu; novi stjecatelj bi je mogao steći samo s navedenim stvarnim teretom

Ako davatelj uzdržavanja umre prije primatelja uzdržavanja, njegova prava i obveze iz ugovora prelaze na njegove nasljednike, ako oni na to pristanu.

Ako ne pristanu-ugovor se raskida, nemaju pravo zahtijevati naknadu za prije dano uzdržavanje te su dužni vratiti ono što je na temelju tog ugovora stekao davatelj uzdržavanja.

Ostavinski postupak

U ostavinskom postupku utvrđuje se tko su ostaviteljevi nasljednici, što čini ostaviteljevu ostavinu te koja još prava glede ostavine pripadaju nasljednicima, zapisovnicima i drugim osobama.

Ostavinski postupak je izvanparnični postupak.

NADLEŽNOST ZA PROVOĐENJE OSTAVINSKOG POSTUPKA:

- Ostavinski se postupak u prvom stupnju provodi pred općinskim sudom odnosno pred javnim bilježnikom kao povjerenikom suda.
- Kada javni bilježnik provodi radnje u ostavinskom postupku kao povjerenik suda ovlašten je, kao i sudac i sudski savjetnik općinskog suda, poduzimati sve radnje u postupku i donositi sve odluke osim odluka za koje je ovim Zakonom drukčije propisano.

Ako ostavitelj u vrijeme smrti nije imao ni prebivalište ni boravište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi pretežni dio njegove ostavine u Republici Hrvatskoj.

STRANKA:

- nasljednici i zapisovnici kao i druge osobe koje ostvaruju neko pravo iz ostavine

ZAPISOVNIK:

- Oporučitelj može oporukom ostaviti jedan ili više zapisa (legata), ovlašćujući njima neku osobu (zapisovnika, legatara) da od nasljednika ili druge osobe u čiju je korist oporučno raspolagao zahtijeva neko davanje, činjenje, trpljenje ili propuštanje njemu ili nekoj drugoj osobi.
- ZAPISOVNIK je osoba koja iz ostavine dobiva samo pojedino točno određeno pravo odnosno iz ostavinske mase pojedinu točno određenu stvar.

OSIGURANJE OSTAVINE:

Ako se ustanovi da nijedan od nazočnih nasljednika nije sposoban upravljati ostavinom ili nečim iz njezina sastava, a nema zakonskog zastupnika, ili ako su nasljednici nepoznati ili odsutni ili kada druge okolnosti nalažu naročiti oprez, policijski službenik ili druga osoba koja uređuje u ime vlasti predat će u hitnim slučajevima te stvari na čuvanje pouzdanoj osobi i o tome odmah obavijestiti sud na čijem se području te stvari nalaze, koji može tu mjeru izmijeniti ili ukinuti. Ostavinski se postupak pokreće po službenoj dužnosti kad sud primi smrtovnicu ili izvadak iz matice umrlih, odnosno s njima izjednačenu ispravu.

NASLJEDNIČKA IZJAVA:

Svatko je ovlašten, ali nitko nije dužan dati nasljedničku izjavu.

Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od nasljedstva smatra se da želi biti nasljednikom.

Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvaća nasljedstvo, ne može ga se više odreći.

Nasljedničku izjavu potpisuju, odnosno stavljaju rukoznak nasljednik ili nje–gov zastupnik.

Ako nasljednik u nasljedničkoj izjavi ne izjavi odnosi li se njegova izjava na ono što mu pripada na temelju zakona, ili na temelju oporuke, ili kao nužni dio, smatra se da se izjava odnosi na nasljedstvo na bilo kojem temelju.

RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU:

Rješenjem o nasljeđivanju sud utvrđuje tko je ostaviteljevom smrću postao njegov nasljednik i koja su prava time stekle i druge osobe.

Rješenje o nasljeđivanju dostavit će se svim nasljednicima i zapisovnicima, kao i osobama koje su tijekom postupka istakle zahtjev za nasljedstvo.

Pravomoćno rješenje o nasljeđivanju dostavit će se nadležnom poreznom tijelu.

Ovrha i ovršni postupak

Ovršni postupak je postupak u kojem ovrhovoditelj, uz pomoć suda ili javnog bilježnika, prisilno ostvaruje svoju tražbinu.

Tko je ovrhovoditelj?

Ovrhovoditelj je osoba koja podnosi prijedlog za ovrhu (vjerovnik).

Tko je ovršenik?

Ovršenik je osoba protiv koje se podnosi prijedlog za ovrhu (dužnik).

Na temelju kojih isprava ovrhovoditelj može predložiti ovrhu?

Na temelju vjerodostojnih i ovršnih isprava.

Koje isprave su vjerodostojne isprave?

Vjerodostojne isprave su: račun, obračun kamata, mjenica, ček, izvadak iz poslovnih knjiga i ovjerovljena privatna isprava.

Koje isprave su ovršne isprave?

1. Ovršna sudska odluka (presuda, rješenje, platni nalog),
2. Ovršna sudska nagodba (nagodba sklopljena u postupku pred sudom),
3. Ovršna odluka arbitražnog suda, Vodič kroz ovršni postupak ,
4. Ovršna odluka donesena u upravnom postupku (rješenje, zaključak i nagodba donijeti od tijela državne uprave ili pravne osobe s javnim ovlastima),
5. Ovršna javnobilježnička odluka i ovršna javnobilježnička isprava,
6. Nagodba sklopljena pred sudovima časti pri komorama u RH,
7. Zadužnica.

Što je predmet ovrhe?

Predmet ovrhe su sve ovršenikove stvari i prava na kojima se može provesti ovrha.

Što može biti predmet ovrhe?

Predmetom ovrhe može biti sva ovršenikova imovina: plaća, novac na računima, nekretnine, pokretnine, dionice, udjeli u trgovačkim društvima i sl., osim one imovine koja je zakonom izuzeta od ovrhe.

Koliko predmeta ovrhe može biti obuhvaćeno ovrhom?

Ovrhovoditelj može predložiti jedan ili više predmeta ovrhe odmah ili naknadno, sve dok njegova tražbina ne bude namirena u cijelosti.

Na kojoj ovršenikovoju imovini se ne može provesti ovrha?

Ovrha se ne može provesti na stvarima koji su ovršeniku fizičkoj osobi i osobama koje je on dužan uzdržavati nužne za život. Također se ne može plijeniti ovršenikova plaća do 2/3 njene visine, osim ako je riječ o tražbini s osnove uzdržavanja, kada se ovršenikova plaća može plijeniti do 1/2 njene visine; ne može se provesti na primanjima s osnove zakonskog uzdržavanja, invalidskog osiguranja, socijalne pomoći, dječjeg doplatka, nezaposlenosti i sl.

Može li se ovrha provesti na stvarima koje pripadaju bračnom drugu?

Da, jer su bračni drugovi sukladno zakonu suvlasnici u jednakim dijelovima svih pokretnina koje se zateknu u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji ili drugoj nekretnini.

Kako se pokreće ovršni postupak?

Ovršni postupak se pokreće podnošenjem prijedloga za ovrhu, sudu ili javnom bilježniku. Na temelju prijedloga za ovrhu, sud ili javni bilježnik donosi rješenje o ovrsi i dostavlja ga strankama.

Kada se prijedlog za ovrhu podnosi sudu?

Prijedlog za ovrhu podnosi se sudu kada ovrhovoditelj raspolaže ovršnom ispravom.

Nasilje u obitelji

Nasilje u obitelji je svaki oblik tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja, a osobito:

- tjelesno nasilje, odnosno primjena fizičke sile bez obzira je li nastupila tjelesna ozljeda ili nije,
- tjelesno kažnjavanje i drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci u odgojne svrhe,
- psihičko nasilje, odnosno primjena psihičke prisile koja je prouzročila osjećaj straha, ugroženosti, uznemirenosti ili povrede dostojanstva, verbalno nasilje, verbalni napadi, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrdnim imenima ili na drugi način grubo verbalno uznemiravanje, uhođenje ili uznemiravanje preko svih sredstava za komuniciranje ili preko elektroničkih i tiskanih medija ili na drugi način ili komuniciranja s trećim osobama, protupravna izolacija ili ugrožavanje slobode kretanja
- spolno nasilje, odnosno spolno uznemiravanje,
- ekonomsko nasilje pod kojim se podrazumijeva oštećenje ili uništenje osobne i zajedničke imovine ili zabrana ili onemogućavanje korištenja osobne i zajedničke imovine ili pokušaj da se to učini te oduzimanje prava ili zabrana raspolaganja osobnim prihodima ili imovinom stečenom osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja ili rada, prisiljavanje na ekonomsku ovisnost, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i skrb o djeci ili drugim uzdržavanim članovima zajedničkog kućanstva.

Zdravstveni radnici, stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi, obiteljske prevencije i zaštite, odgoja i obrazovanja te stručni radnici zaposleni u vjerskim ustanovama, humanitarnim organizacijama, udrugama civilnog društva u djelokrugu djece i obitelji obvezni su prijaviti policiji ili državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznali u obavljanju svojih poslova.

Radi zaštite i osiguranja osobe izložene nasilju nadležni sud će izdati nalog policiji da otprati osobu izloženu nasilju u kuću, stan ili drugi stambeni prostor radi uzimanja njezinih osobnih stvari i osobnih stvari drugih osoba koje su s njom napustile navedeni prostor, koje su neophodne za zadovoljenje svakodnevnih potreba.

Sud može nad počiniteljem nasilja u obitelji, osim zaštitnih mjera propisanih Prekršajnim zakonom, primijeniti sljedeće zaštitne mjere:

- obveznog psihosocijalnog tretmana,
- zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji,
- zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju,
- udaljenja iz stana, kuće ili nekoga drugoga stambenog prostora,
- obveznog liječenja od ovisnosti,
- oduzimanja predmeta koji je namijenjen ili uporabljen u počinjenju prekršaja.

Zaštitne mjere mogu se primijeniti samostalno i bez izricanja kazne, odnosno druge prekršajnopravne sankcije.

Zaštitne mjere mogu se primijeniti po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenog tužitelja ili na zahtjev osobe izložene nasilju.

Sud može počinitelju nasilja u obitelji izreći kaznu zatvora ili novčanu kaznu.

Popis tijela, ustanova i organizacija kojima se može prijaviti nasilje

112

CENTAR ZA OBAVJEŠTAVANJE I
UZBUNJIVANJE

194

ZAVOD ZA HITNU MEDICINU
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

116-006

NACIONALNI POZIVNI CENTAR ZA ŽRTVE
KAZNENIH DJELA I PREKRŠAJA

042/373-239

POLICIJSKA POSTAJA LUDBREG

042/373-290

POLICIJSKA POSTAJA LUDBREG

042/332-840

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB LUDBREG

042/332-859

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB LUDBREG

Popis tijela, ustanova i organizacija kojima se može prijaviti nasilje

099/732-2519

DEŽURNI SOCIJALNI RADNIK - LUDBREG

042/401-888

ŽUPANIJSKI SUD U VARAŽDINU

042/401-888

OPĆINSKI SUD U VARAŽDINU

042/401-888

PREKRŠAJNI SUD U VARAŽDINU

042/302-909

PROBACIJSKI URED VARAŽDIN

042/321-131

CENTAR ZA PSIHOSOCIJALNU POMOĆ
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

042/234-050

DOM ZA ŽRTVE OBITELJSKOG NASILJA

Za dodatne informacije ili pomoć obratite se

**SAVJETOVALIŠTU ZA
STARIJE OSOBE
"PRUŽAMO POMOĆ JEDNI
DRUGIMA"**

042/810-249

**Ne ustručavajte se
potražiti pomoć!**

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i
socijalnu politiku

Ova informativna pravna brošura izrađena je u sklopu projekta "Integrativan Ludbreg" kojeg financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.